

Upravljanje i reforma sigurnosnog sektora (SSG/R)

Upravljanje i reforma sigurnosnog sektora (SSG/R) je proces koji se vodi s državnog nivoa s ciljem postizanja boljeg upravljanja i nadzora nad sistemom sigurnosti i pravde, prvenstveno kako bi se osigurala demokratska kontrola, javna odgovornost, vladavina prava te poštivanje ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Aktivnosti u ovoj oblasti vode se paralelno s aktivnostima na političkom, ekonomskom i društvenom razvoju u sklopu šireg konteksta stabilizacije i demokratizacije. Prepoznajući važnost dobrog upravljanja za održavanje mira i stabilnosti, Misija sarađuje s vlastima u BiH na svim nivoima vlasti kako bi povećala njihove kapacitete za suočavanje sa složenim prijetnjama nacionalnoj i ljudskoj sigurnosti, te kako bi povećala povjerenje građana BiH u njihovu legitimnost i sposobnost donošenja odluka.

Glavni izazovi

Reforme sektora sigurnosti i pravde u BiH visoko su ispolitizirane i postavljene prvenstveno kao instrument izgradnje države, a ne kao program praktične i tehničke reforme. To je umanjilo političku spremnost i dovelo do značajnog zastoja u napretku u ključnim oblastima, kao što su modernizacija policije i međuagencijska saradnja te konstruktivan angažman civilnog društva, žena i omladine na aktivnostima koje se tiču sigurnosnog i odbrambenog sektora. Sigurnosna politika BiH nije ažurirana od njenog usvajanja 2006. godine, i to je okolnost koja koči sposobnost zemlje da efikasno odgovori savremenim i novim prijetnjama sigurnosti. Nadalje, rukovodstvo i osoblje u sigurnosnom sektoru i

dalje pokazuju ograničeno razumijevanje kada je u pitanju praktična korist ili sam značaj reforme sigurnosnog sektora.

Uloga Misije

Elementi dobrog upravljanja koje obuhvata SSG/R sastavni su dio ključnih principa i obaveza Organizacije, kao i oni koji proizilaze iz njenog [Kodeksa ponašanja o vojnopoličkim aspektima sigurnosti](#). SSG/R je također od ključnog značaja za OSCE-ov sveobuhvatan pristup sigurnosti.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini (Misija) radi na svim dimenzijama OSCE sigurnosti kako bi se postiglo odgovornije, inkluzivnije i održivije upravljanje sistemom sigurnosti koje omogućava bolje ispunjavanje

potreba građanstva, bolju vladavinu prava i poštivanje međunarodnih standarda na polju ljudskih prava.

Misija sarađuje s vlastima na svim nivoima kako bi osigurala njihovu vlasništvo i liderstvo u reformama i upravljanju, s fokusom na ispunjavanje prioriteta i usvojenih strategija reformi.

Misija pruža pomoć sigurnosnim i odbrambenim institucijama u izradi strateških politika rada i akcijskih planova te u jačanju međuagencijske saradnje na polju integriranog upravljanja granicom, smanjenja rizika od katastrofe, cyber sigurnosti, obavještajno-policijskog rada te suzbijanja i borbe protiv terorizma. Takođe sarađuje s partnerima iz zakonodavne oblasti na jačanju parlamentarnog nadzora i demokratske kontrole sigurnosnih i odbrambenih kapaciteta, a što su standardi od ogromnog značaja za dobro upravljanje sigurnosnim sektorom.

Podrška OSCE-a dovela je do uspostavljanja jedinstvene struktura rukovođenja i komandovanja za Ministarstvo odbrane BiH i Oružane snage BiH 2006. godine. Naknadna podrška 2009. godine omogućila je i uspostavu okvira parlamentarnog nadzora na državnom nivou u obliku Ureda parlamentarnog vojnog povjerenika, Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničke komisije Parlamentarne skupštine BiH za nadzor Obavještajno-sigurnosne agencije. Misija je dugoročni partner ovim agencijama, jačajući njihove institucionalne kapacitete i podstičući održivo upravljanje u sektoru sigurnosti i odbrane.

U martu 2025. godine, Ministarstvo odbrane donijelo je Kodeks ponašanja o korištenju društvenih medija za inspektore Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine (MoD BiH) i Oružanih snaga BiH (OSBiH). Misija je podržala izradu Kodeksa, osiguravajući optimalnu ravnotežu između profesionalnog ponašanja na internetu i slobode izražavanja. Kodeks potiče kulturu odgovornog korištenja društvenih medija među vojnim osobljem, promovirajući odgovornost, profesionalizam i etičko ponašanje. Nakon usvajanja, Misija je organizirala program Obuke instruktora, opremajući dvadeset (20) inspektora alatima za primjenu Kodeksa i vođenje njegovog usvajanja u svim odbrambenim strukturama.

Kako bi pomogla u razvoju snažne osnove za djelotvornu i održivu reformu, Misija vodi čitav niz aktivnosti, kao što su organizacija obuke i širenje svijesti o praktičnoj koristi, odgovornostima vlasti i potrebnim politikama rada i organizacijskim aranžmanima. Misija takođe sistematski prati rad policijskog i pravosudnog sektora s ciljem utvrđivanja njihovih nedostataka koji podrivaju povjerenje javnosti. Pored toga, radi na jačanju mehanizama, alata, politika rada, zakona i propisa u oblastima od najvećeg značaja za dobro upravljanje, kao što su integritet, javna odgovornost, sukob interesa, ljudska prava i rodna ravnopravnost. Misija podržava i promovira javno-privatno partnerstvo, te konstruktivno učešće civilnog društva, žena i mladih u sektoru sigurnosti i odbrane, u skladu s mirovnom i sigurnosnom agendom UN-a.

OSCE je, 2007. godine, pružio pomoć u uspostavi zvaničnog programa obuke o Sigurnosnoj politici BiH od kojeg je koristi imalo 620 učesnika iz relevantnih ministarstava i agencija, kao i iz redova civilnog društva, medija i akademskog kruga. Misija je proširila ovaj program 2015. godine i uključila školu „Mladi i sigurnost“, koju je do sad pohađalo 135 mladih stručnjaka za sigurnost u razvoju.

Sveobuhvatna podrška

Rad Misije na mnogim poljima zasniva se na holističkom pristupu u ovoj oblasti. To je slučaj sa podrškom reformi sektora pravde i tranzicijskoj pravdi, kao i sa radom na borbi protiv trgovine ljudima i terorizma.

TRGOVINA LJUDIMA

Na polju jačanja kapaciteta BiH za rješavanje ozbiljnog kaznenog djela trgovine ljudima, Misija sarađuje sa širokim spektrom lokalnih partnera i institucija, izvan tradicionalnih aktera sektora sigurnosti i uključujući službe socijalne zaštite i druge relevantne aktere. Organizuje i provodi obuke, pruža pomoć u jačanju zakona te radi na povezivanju i razmjeni dijaloga stručnjaka. Pristup usmjeren na čitavo društvo i žrtvu osigurava efektivniju i održiviju zaštitu i podršku žrtvama ovog ozbiljnog kaznenog djela, kao i bolje kapacitete relevantnih institucija koje se bore protiv trgovine ljudima.

BORBA PROTIV TERORIZMA

Holistička podrška Misije u suzbijanju i borbi protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koja vodi ka terorizmu (P/C VERLT) pomaže

u uspješnijoj borbi protiv ove složene transnacionalne prijetnje. Uz punu pomoć svoje mreže terenskih ureda širom BiH, Misija povezuje veliki broj relevantnih sektora i aktera i pruža im platformu za razmjenu stručnog znanja i umrežavanje.

Uključivanje nastavnika, psihologa, socijalnih radnika, vjerskih zajednica, civilnog društva, mladih i medija pomaže u preusmjeravanju angažmana po pitanju VERLT-a sa onog koji isključuje ključne aktere na onaj koji osigurava njihovo dužno uključivanje i zajednički rad na razvoju efikasnih i održivih odgovora.

MALO ORUŽJE I LAKO NAORUŽANJE (SALW)

Misija se bavi kritičnim sigurnosnim rizicima povezanim sa SALW-om kroz niz mjera, uključujući integraciju rodničkih perspektiva radi poboljšanja sigurnosti zajednice i javnog povjerenja. Podržavajući ženske policijske mreže, OSCE jača uloge žena u upravljanju SALW-om, prepoznajući njihov vitalni doprinos borbi protiv kriminala i promovisanju stabilnosti. Ključni korak bio je obezbjeđivanje IT opreme ovim mrežama, čime se poboljšava liderstvo žena u policijskom radu. Ova inicijativa odražava posvećenost OSCE-a inkluzivnoj sigurnosti u BiH osnaživanjem žena kroz resurse, obuku i liderske prilike. Integracija rodničkih perspektiva osigurava da se ženski glasovi uključe u borbu protiv nasilja povezanog sa vatrenim oružjem, promovirajući efikasniji, inkluzivniji policijski rad koji se bavi rodno specifičnim izazovima i podstiče sigurnije zajednice.

Za više informacija
skenirajte QR kod.

30 YEARS
OF BUILDING PEACE
OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini
Fra Anđela Zvizdovića 1, UNITIC Toranj A
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 952 100
Fax: +387 33 442 479
press.ba@osce.org
www.osce.org/bih

Pratite Misiju OSCE-a u BiH

